

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

9.10.2025

Ohje epäiltäessä COVID-19-infektiota

1. COVID-19 näytteenotto, (kts. liite 1)

Hengitystieinfektiokauden alussa on hyvä ottaa näytteitä potilaista, joilla on voimakkaita hengitystieoireita. Näytteet tulee ottaa kaikilta sairaalahoitoon hengitystieoireiden takia jääviltä potilailta, erityisesti immuunipuutteisilta sekä raskaana olevilta. **Hengitystieinfektio-oireinen henkilö testataan ensisijaisesti InRSCVnHo-testillä (tilausnumero 9331)** terveydenhuollon ammattilaisen arvion perusteella.

2. Varotoimet ja suojautuminen

Covid-potilasta hoidetaan tavanomaisten varotoimien lisäksi pisaravarotoimin.
Ohjeet asiakirjahaussa Tavanomaiset varotoimet ja Pisaravarotoimet

Varotoimista huomioitavaa

1. Kirurginen suu-nenäsuojus; aina lähihoidossa (alle 1 m) ja kun vaara eriteroiskeista
2. Hengityksensuojain FFP2/FFP3: aerosoleja tuottavissa toimenpiteissä esim. liman imeminen hengitysteistä
3. Sairastuneelle neuvotaan yskimishygienia Ohje: Yskimishygienia

Huonesijoittelu osastohoidossa (suositeltavuusjärjestyksessä):

1. Covid-potilas hoidetaan omassa huoneessaan
2. Samaa infektiota sairastavat voidaan sijoittaa samoihin huoneisiin (kohortointi)
3. Jos vaihtoehdot 1 ja 2 eivät ole mahdollisia, covid-potilas hoidetaan tavallisessa potilashuoneessa tavanomaisia ja pisaravarotoimia noudattaen. Etäisyys viereiseen potilaaseen on oltava yli yksi metri. Ohje Kosketus- tai pisaravarotoimien toteuttaminen usean potilaan huoneessa
 - Kaikille huoneessa hoidettaville opastetaan käsihygienian noudattaminen.

Covid-potilaan huoneen siivouskäytänteisiin liittyvät ohjeet: Varotoimiin liittyvät toimenpiteet

Varotoimien aikana menehtyneen vainajan laitossa noudatetaan varotoimiluokan mukaista suojautumista. Vainajan laitossa toimitaan muuten normaalikäytännön mukaisesti.

Sairaalahoidossa olevien potilaiden pisaravarotoimia jatketaan vähintään viisi ja enintään 7 vuorokautta oireiden alusta lukien. Jos oireita on runsaasti vielä viiden vuorokauden kohdalla, varotoimia jatketaan, kunnes oireiden alusta on kulunut seitsemän vuorokautta. Jos oireiden alkupäivä ei ole tiedossa lasketaan varotoimien kesto näytteenottopäivästä.

Jos potilas on vaikeasti immuunipuutteinen (sytopeninen, saa sytostaattihoitoa), potilas erittää virusta pidempään ja tällöin varotoimien kesto määräytyy yksilöllisen harkinnan mukaan. Tarvittaessa voi konsultoida infektiolääkäreitä.

2.1. Potilaiden ja vierailijoiden suojautuminen

COVID-19-infektiota sairastavan luona vieraileva voi käyttää kirurgista suu-nenäsuojusta omaksi suojakseen. Vierailijan ei tarvitse käyttää muita suojaimia.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

9.10.2025

3. Lääkehoito

Katso ohje: Paxlovid COVID-19-infektion hoidossa

4. Toiminta yksikön epidemiatilanteessa

Infektioepidemian havaitsee useimmiten hoitoyksikön henkilökunta. **Tartuntojen leviämisen ehkäisyyn tähtäävät toimenpiteet, kuten varotoimet, tulee aloittaa välittömästi ennen näytteiden ottamista tai näytevastausten saapumista.** Epäiltäessä epidemiaa tai tartuntojen leviämistä yksikössä, otetaan yhteys puhelimitse oman alueen hygieniahoitajaan tai Infektioiden torjuntayksikköön. Katso lisätietoja: Toimintaohje yksikön epidemiatilanteisiin

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

9.10.2025

RESPIRATORISTEN NÄYTTEIDEN NÄYTTEENOTTO-OHJE

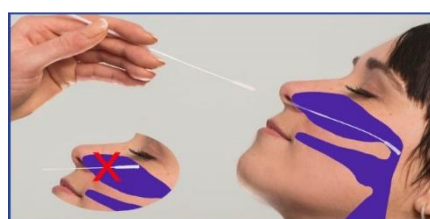
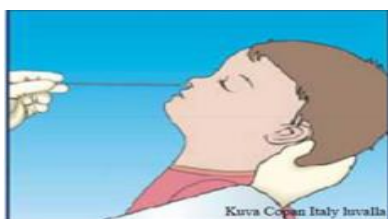
1. Tilaa ensisijaisesti 9331-InRSCVNhO- tutkimus ja tulosta näytteenottotarra (2kpl/tutkimus). Laajempaa ja kalliimpaa hengitysteiden monimikrobitestiä (8940 ResNhO) tulee käyttää vain perustelluista syistä (ks. infektioiden torjunnan ohje: Hengitystieinfektioiden näytteenotto-ohje päivystystilanteissa).
2. Varaa tarvittavat välineet: Näytteenottotikku ja UTM-putki (G111911 keskusvarastosta), tarkista put-ken voimassaoloaika. Pue suojaimet (suunenäsuojus, suojakäsineet sekä muut hoitotilanteen mu-kaan)

UTM-putki ja tikku

3. Pyydä potilasta niistämään nenä ja kallistamaan päätä ja sulkemaan silmät.
4. Aseta nukkatikku sieraimen kitaleen kanssa yhdensuuntaisesti ja työnnä hellävaroin tikku nenänieluun (= vähintään puoleen väliin sieraimen ja korvanipukan välisestä etäisyydestä): näytteenottosyvyys lapsilla noin 3–6 cm ja aikuisilla 6–8 cm potilaan koosta riippuen.

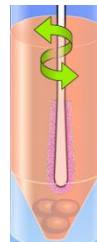
Lapsilla näytteen-
otto-syvyys 3–6 cm

Aikuisilla näytteen-
ottosyvyys 6–8 cm

5. Pyöritä tikkua näytteenottosyvyydessä useasti, anna olla paikallaan muutaman sekunnin ajan ja poista hitaasti nenästä. <https://vimeo.com/6938541>

6. Laita tikku UTM-putkeen ja pyörittele tikkua nesteessä. Katkaise tämän jälkeen nukkatikku tikkuun merkitystä punaisesta kohdasta (noin 10 cm) nukkaosan yläpuolelta ja laita tikku UTM-putkeen. Jos potilaasta halutaan ottaa näyte nenänielusta ja nielusta, ota kumpikin näyte erillisellä tikulla ja laita molemmat tikut UTM-putkeen.

Tikun pyöritys UTM-putkessa, että solut irtoavat.

Tikun katkaisu putkeen.

Imulimanäyte nukleinihappo-osoitusta varten voidaan lähettää sellaisenaan imuliman keruuputkessa. Tarvittaessa sieraimia voi kostuttaa noin 2 ml:lla keittosuolaa. Imuun kytketyn limanäyteputken letku työnnetään nenän kautta nenänieluun ja näyteputkeen imetään limaa molemmista sieraimista. Imulimanäyte (n. 2 ml) lähetetään sellaisenaan limankeruuputkessa.

7. **Varmista että kierrekorkki on varmasti suljettu hyvin.** Riisu suojaimet ja pese/desinfioi kädet
8. Pyyhi UTM-putken ulkopinta alkoholi- liinalla.
9. Liimaa toinen näytteenottotarra UTM-putkeen. Pakkaa putki **sulkijapussiin**, missä on pieni pala imeytysliina (jätä putki näkyviin, älä kääri putkea imeytysliinan sisälle). Liimaa toinen pyyntötarra pussin päälle. HUOM! Laboratorio ei voi tutkia tarroittamattomia näytteitä! **Narupusseja ei saa käyttää! Putkipostilla lähetettäessä näyte tulee pakata vielä toiseen sulkijapussiin. Putkipostia ei saa käyttää lintuinfluenssan tai muun yleisvaarallisen tartuntatautiepäilyn ollessa kyseessä.**

Näytettä voi säilyttää 1–3 vrk jääkaappilämpötilassa.